UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Prima, vtru[m] decime sint da[n]de ratione territorij vel persone. Sol. ratione vtriusq[ue].

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

Q Uicũq;. ¶ Caſus. Dicitur ꝙ ſi quis clericus ſine cognatione et inteſtat⁹ deceſſerit: hereditas ei⁹ deuoluatur ad eccleſiam.

a ¶ Deuoluatur. Eccleſia eñ eſt ei ꝑrimus heres: vt ex̄ de pe.ꝑbr̄i.† ꝯtrariũ tñ eſt huic ex̄ de ſuc.ab inteſta.ca.j.⁊.ij.ſed illud fuit locale. Ul' illud intelligit ſm̄ iſtud.

† Arg. hui⁹ de cre.ꝑſ=byteri. et hui⁹ ca.q̄cũ=q;.di=cũt q̄dã ꝙ ſi ab inteſta=to dece=dit ⁊ hȝ ꝓrotez: ꝙ vxoꝝ nõ pre=ferẽ ec=cl'ie:ſed ar.ꝯ.C. ð epi.⁊ cleri.ſi q̄s pbr̄.ȝ.e.q.j. ſint ma nifeſte ſm̄ L.

b ¶ De ſanctimonialibus. Arg. eſt hic pro ſanctimonialib⁹ theutonice ꝙ poſſunt habere ꝓpria: q: veſtẽ religioſam põt quis habere in domo ꝓpria.xxvij.q.j. de viduis. Ad id facit.xxvij.q.j. ſi q̄s rapuerit. tñ taliũ monialiũ vita cõdemnat.xvij.q.ij. pernicioſam. Jo.

D Ioceſani cuiuſdã. ¶ Caſus. Supra dictũ fuit in.xij.cauſa ꝙ quidam clerici nõ debent habere ꝓpria. Sed ne aliq̄s quereret vnde viuere debent, oſtẽdit Gra. ꝙ de decimis ⁊ oblationib⁹ viuere debẽt. ſȝ q: de decimis ⁊ oblatiõib⁹ ⁊ ſepulturis ſepe orit ꝯtẽtio inter clericos ⁊ etiã laicos: ideo Gra. ſubnectit hãc.xij. cauſam, in q̄ oſtendit q̄d de decimis et oblationib⁹ ⁊ ſepulturis ſit obſeruandũ. Et vt competẽtius agat, ꝓponit thema de q̄ duas elicit q̃ões. Eſt ergo caſ⁹ thematis talis. Quidã laici hoſtili metu cõpulſi, in aliã dioceſim domicilia trãſtulerãt: antiqua tñ predia ſemper colebãt. quoꝝ decimationes per.l. annos ſoluerũt illi eccl'ie ad quam trãſierũt, ⁊ apð eã ſibi ſepulturas elegerũt. elapſis.l. annis clerici q̄b⁹ quondã ſoluerãt, ⁊ a q̄o⁹ trãſierãt, ceperunt mouere queſtionem.

Q Uod pori.ꝶ hec.q. diuidit̃ i tres partes: in ꝑma quarũ ꝓbat̃ ꝙ poſtq̄ eccl'ie ſunt limitate nõ debẽt decime ad alios vſus trãſire, nec mutari de parochia. ⁊ hoc ꝓſequit̃ vſq; ad ꝯ.illũ, His itaq; ⁊c̄. Secũda ibi: His itaq;. Tertia ibi: Ad hec. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hic intitulat̃ ꝑma queſtio q̄ querit̃ cui eccleſie ſint perſoluẽde decime. Et certũ eſt ꝙ decime prediales ſunt ꝑſoluẽde illi eccl'ie intra cui⁹ terminos predia ſita reperiunt̃: vt.xvj.q.j. ſi q̄s laicus, ⁊ ca. de decimis, niſi preſcriptio impediat. Perſonales ꝟo vtputa de artificio vel negociatione, ſunt ꝑſoluẽde illi eccl'ie vbi ꝑ totũ circulũ anni audit diuina: vt.xvj.q̄.j.q̃ſti. Et ꝓcedit hoc ordine Gra. Prio ꝓbat ꝙ decime ſunt ꝑſoluẽde priori eccl'ie, poſtea ꝓbat ꝙ ſunt ꝑſoluẽde illi eccl'ie ad quã ſe trãſtulerũt inducẽs actores ⁊ reos allegantes, ⁊ viciſſim ſibi reſpõdentes.

¶ De eodem.

Q Uicũq; ex gradu eccleſiaſtico ſine teſtamẽto et ſine cognatione deceſſerit: hereditas eius ad eccleſiam: vbi deſeruiuit, deuoluatur ᵃ. Similiter de ſanctimonialibus ᵇ aſſignatur.

¶ Cauſa.xiij.

D Ioceſani cuiuſdam baptiſmalis eccleſie cladibus bellorũ preſſi, hoſtili metu compulſi, domicilia ſua tranſtulerunt in aliam dioceſim: predia tamen antiqua non deſierunt colere. ceperunt perſoluere decimas illi eccl'ie in cui⁹ dioceſim trãſierũt: ⁊ apð eam ſibi elegerũt ſepulturas. tranſactis.l. annis clerici q̄b⁹ quondã perſoluerãt decimas, ceperunt mouere q̃ſtionẽ in eos q̄ ab iſtis accipiunt primitias et decimas. veniũt ad cauſam.

M odo primũ queritur: ſi illi quoꝝ domicilia ſunt in dioceſi huius baptiſmalis eccleſie debeant perſoluere decimas illi eccl'ie: ⁊ celebrare ſuas exequias apud eam eccleſiam in qua quondã hec fiebãt a parentibus eorum.

S ecundo, an preſcriptione tẽporis, ius percipiendi decimas ⁊ funerandi tollatur.

¶ Queſtio.j.

Q Uod priori ᶜ eccl'ie hec oĩa iure perſoluẽda ſint, actores his argumentis ꝓbare contendunt. Conſtat vnamquamq; baptiſmalem eccleſiam habere dioceſim ſibi legitime aſſignatam: ſicut et parochiales eccleſie habẽt parochias ſibi diſtributas.

U nde Dionyſius ep̄s Seuero epiſcopo.

¶ Singl'i ſacerdotes ꝓprias debent habere eccleſias.

E Ccl'ias ſingulas ſingulis pb̄ris dedim⁹: parochias et cemiteria eis diuiſimus ᵈ: et vnicuiq; ius ꝓprium habere ſtatuimus: ita vcȝ, vt null⁹ alterius parochie terminos ᵉ aut ius inuadat. Sit vnuſquiſq; terminis ſuis cõtẽtus: et taliter eccleſiã et plebẽ ſibi commiſſam cuſtodiat, vt ante tribunal eterni iudicis ex oĩbus ſibi cõmiſſis rationẽ reddat: ⁊ nõ iudiciũ, ſed gloriam pro ſuis actibus percipiat.

c ¶ Q̄ȝ pori. Hic ponit primã.q. an decime ſint dãde illi eccl'ie a qua ſe transferũt: vel ad quã ſe trãſtulerũt. Diſtingue ergo, aut decie ſunt prediales, aut ꝑſonales. Si prediales, ſemꝑ dãde ſunt illi eccleſie vbi ꝑdia ſunt ſita: vt.xvj.q.j. ſi q̄s laic⁹. Si ꝑſonales ſunt, q̄ ꝓueniũt ex artificio vl' negociatiõe, tunc ſũt dãde illi eccl'ie vbi recipiũt ſacr̄a: vt.xvj.q.j.q̃ſti. ſicut illi ciuitati eſt tributũ ſoluẽdum vbi agri ſũt: vt.ff. de cẽ. forma.† Et hec diſtictio ꝓbat̃ ex̄ de deci. ad apl'i ce. tñ ꝑdiales decime dant̃ ſm̄ ꝯſuetudinẽ loci. ex̄ de deci. cũ ſint hoĩes. ⁊ hec q̄ꝺa ſunt circa veteres decimas: et dicẽdũ eſt circa nouas vt ſemꝑ dãde ſint illi eccl'ie in cui⁹ parochia ſita ſunt ꝑdia. ſȝ ſi parochia nõ eſt limitata, l arbitrio eſt ep̄i cui eccleſie dẽtur noualiũ decime: vt ex̄ eo. q̄m̃.

Decie cui eccl'ie ſũt dãde.

† ꝯ.ſi ꝟo q̄s. ff. de cu. bo. dã. l.ij ꝯ.j. arg. bonũ.C. ð mul. i q̄ lo. mul. ſex. congru. l. vna. in ſi. li. xj. in aut. de eccl. ti. ꝯ. ad h⁰. Ar.

Itẽ in dubio eccleſijs matricib⁹ poti⁹ q̄ȝ capellis dabuntur decime: vt ex̄. e. nũcios. in parte remota. ⁊ in dubio. ibi potius dabunt̃ vbi audiunt̃ frequentius diuina: vt extra eo. ad apoſtolice.

E Ccleſias. ¶ Caſ⁹. Seuer⁹ ꝯſuluit Diony. q̄d tenẽdũ ſit de diuiſione parochiarũ. ⁊ Dio. reſcribit ei dicẽs ꝙ ipſe diuiſit parochias ⁊ cemiteria eccl'iarũ vt null⁹ alteri⁹ parochie terminos vel ius inuadat: ſȝ vnuſq̄ſq; plebẽ ſibi cõmiſſaȝ intra terminos ſuos ita cuſtodiat, vt ꝓ ſuis actib⁹ gloriã dño percipiat.

d ¶ Diuiſim⁹. Iſte Diony. diuiſit vel diſtinxit terminos eccl'iarũ, ſȝ nõ terminos epiſcopatuũ: q: in gẽtilitate fuerũt diſtincti: vt.lxxx. diſt. ca.j. Sil'r termini ꝓuinciarũ ſunt diſtincti ante tẽp⁹ Chriſti: vt.xcix. diſt. c.j.

e ¶ Terminos. Propter hoc inducitur ca.

In dioceſi autē deſignata q̄cunqꝫ predia colūtur: ꝓuētus decimationum baptiſmali eccleſie deſignatus debet ſolui. Quia ergo predia hec intra terminos noſtre dioceſis continētur: ⁊ ꝓuētus decimationū nobis legitime aſſignatus noſtre eccleſie perſoluēdus eſt.

His itaqꝫ reſpondetur. decime a deo ꝯſtitute ſunt ꝑ moyſen, vt perſoluerent a populo filijs Leui pro miniſterio in quo deſeruiebant ei in tabernaculo. Non accipiebant filij Leui decimas niſi ab eis pro quibꝰ offerebāt preces ⁊ ſacrificia. Quia ergo nos ſeruimꝰ dño in tabernaculo, offerēdo ꝓ iſtis preces ⁊ ſacrificia: ⁊ ipſi debent nobis perſoluere decimas ⁊ primitias[a]. Itē cū decime darent filijs Leui: nō electione offerētiū perſoluebant, vt cōtempto leuita qui ſecum erat: ipſe eligeret cui vellet decimas dare. nā dictū eſt: Leuita qui tecū moratur, ⁊ intra muros tuos habitat, comedet eas. Ideo etiā ex ſingulis tribubꝰ ciuitates ad habitandū acceperūt, vt vnaqueqꝫ tribꝰ illis perſolueret decimas q ſecū erāt. nā Moyſes precepit filijs iſrael: (ſicut legitur in Deuteronomio) In loco quem elegerit dñs deꝰ veſter vt ſit nomen eius in eo: illuc oīa q̄ precipio cōferetis, hoſtias, holocauſta ⁊ decimas ac primitias manuū veſtrarū[b]: ⁊ q̄cq̄d precipuū eſt in muneribꝰ iuſtis q̄ vouiſtis dño. ibi epulabimini corā dño deo veſtro, vos et filij ⁊ filie, famuli ⁊ famule veſtre: atqꝫ leuita q in vrbibꝰ veſtris cōmoratur. neqꝫ enī hꝫ aliā partē atqꝫ poſſeſſionem inter vos. ⁊ .j. Decimā frumēti, vini, ⁊ olei, ⁊ primogenita armētorū ⁊ pecorū, ⁊ oīa q̄ voueris, et ſpōte offerre volueris: ⁊ primitias manuū tuarum corā deo tuo comedes ea in loco quem elegerit dñs deus tuꝰ, tu ⁊ filius tuus, ⁊ filia tua: ſeruus[c], ⁊ ancilla tua: atqꝫ leuita qui manet in vrbibus tuis.

Quia ergo nos intra muros vrbis iſtorū ſedemꝰ ⁊ eis habitatiōe iuncti ſumꝰ: rite ab eis decimas accipimꝰ. Itē ait ꝓpheta: Producēs fenū[d] iumētis, ⁊ herbā ſeruituti hominū. Fenū ⁊ herba ex terra ꝓducitur ſꝫ qbꝰ? iumētis irrigātibꝰ eā. i. hominibꝰ colētibꝰ eā, ⁊ in hoc ſeruiētibꝰ[e] ipſi. Itē apl's[f]: Cōmunicet autē is q cathecizatur[g] verbo, ei q ſe cathecizat, in oībus bonis. hoc Galatis. Corinthijs autē ꝓbat ſpecialiter ſibi deberi ſumptus, q eis ſpūalia miniſtrauit, dicēs: Si ſeminauimꝰ vobis ſpūalia, magnum eſt ſi carnalia vr̄a metamus[h]? Itē: Si alij participes veſtre poteſtatis[i] facti ſunt: cur non magis ⁊ nos? Itē: Quis plātat vineā, ⁊ de fructu eius nō edit? Nos plātauimꝰ vineā, et vos vultis fructus eiꝰ edere? Itē precepit dñs per Moyſen vt nemo mittat falcem in alienā meſſem. Hec meſſis noſtra eſt: ⁊ vos vultis falcem in eam mittere? Itē: Nō alligabis os bouis triturātis. Nos ſumus boues triturātes: vos vultis alligare os noſtrum: et de noſtra tritura victū vobis queritis? Itē apoſtolꝰ: Qui altario ſeruiūt, de altario viuāt: ſꝫ nunq̄d de eo cui nō ſeruiūt? Itē: q in ſacrario operantur, cū ſacrario paticipāt: ſꝫ nūq̄d cū illo in quo non operantur? Nos ſeruimꝰ altario: vos ei partici

In dioceſi. Caſus. Cōcludunt actores ex ſupradicto ca. ꝙ decime illi eccleſie ſunt perſoluēde intra cuius terminos reperiuntur predia de quibꝰ decime debent perſolui: ⁊ ideo cōcludunt decimas iſtorū prediorum de quibus cōtētio vertitur ſue eccleſie eſſe perſoluēdas: cum intra terminos eiuſdem ꝑdia ipſa colantur.

His itaqꝫ reſpōdetur. Hec eſt ſecunda pars. q̄ō. in qua probat cōtra, ſcꝫ ꝙ ibi debēt dare decīas vbi percipiunt baptiſma. Jo. de fan.

Caſus. Nūc rei reſpōdent allegationibus ſupradictis oſtēdētes decimas iſtas nō actoribus, ſed ſibi tantum perſoluēdas: cum ipſi eis ſpiritualia q̄tidie miniſtrent. et hoc probant. xvj. authoritatibꝰ, quas legēdo literam per te videbis ſi diligenter inſpexeris: ⁊ q̄ ſatis ſunt faciles.

a Et p̄mitias. Primitie ergo debite ſūt ſicut ⁊ decime. xvj. q̄ō. j. reuertimini. Q̄titas primitiarū non eſt determinata. ſꝫ q plus dabat, quadrageſimā dabat partē qui minus, ſexageſimam: et ſic licitū erat dare inter. lx. ⁊ . xl. quātum q̄ſqꝫ volebat. hoc erat in aridis et liquidis. Sed q dabat primitias animaliū, dabat vnū de ducentis: vt ait Hiero. ſuper Ezechie. ⁊ extra de deci. ca. j.

b Manuū veſtrarū. Arg. ꝙ nō excuſantur monachi qui ꝓprijs manibꝰ colunt agros quin teneātur dare decimas: cum illud ſit preceptum domini. ſed illi legiſlatori nemo poteſt contradicere: vt. xxvij. q. ij. ſunt q dicūt. nec licet diſpēſare ꝯtra precepta dñi vel apoſtoli. xxv. q. j. ſunt q̄dā. De hoc dicemꝰ xvj. q. j. decimas. ⁊ ca. reuertimini.

c Seruus. Videtur hic ꝙ laici cum clericis debeant vti decimis. et ſic eſt contra. xvj. q. vij. c. j. Sed prout Hierony. teſtatur in veteri teſtamēto quatuor modis dabantur decime. Primo de omnibꝰ bonis q̄ habebat populus, decimā dabat Leuitis. Secundo de reſiduis nouē portionibus ſumebant decimā et de hac ter in anno cū aſcendebāt in templum, paſcebāt ſe ⁊ leuitas. de illa hic loquitur. Itē de reſiduis portionibꝰ ſumebant decimam, ⁊ reſeruabant ad vſus pauperū et pupillorū. Itē decimabāt reſiduas partes et ipſas deferebāt in templum: de qua hic dicitur. Adhuc dabatur quarta decima. nam de illa decima quam populus offerebat leuitis, ſumebāt leuite partem decimam, ⁊ offerebāt eam ſummo ſacerdoti: ⁊ inde fiebāt panes propoſitionis. Hodie nec vna bene datur: ⁊ ideo fame ⁊ penuria ⁊ alijs penis maledicti ſumꝰ. xvj. q. j. reuertimini.

d Fenum. i. tēporalia.

e Seruiētibꝰ. id eſt ꝑdicatoribꝰ ſeruiētibꝰ alijs.

f Itē apl'us. Ad Galatas. v.

g Qui catecizatur. i. inſtruitur.

h Metamꝰ. q. v. nō. j. q. j. noſti.

i Poteſtatis. Sed ſi ita poteſtatiue vtuntur alij veſtris ſicut vos ipſi: cur nō magis etiā nos q intendimus ſaluti veſtre?

ij. ps.
Nūe. xviij. c
Primitie vt decime ſoluende ſunt.
Deut. xviij. a
Deut. x. b.
Vtrum monachi an teneātur ad decimas.
Deut. xij. c.
Decie olim dabant q̄tuor modis.
ꝑ. ciij.
Gala. vj. b.
j. Cor. ix. b.
Hec dicebat decima decime hec ſignificabat carnē xp̄i q̄ i ſacrificiū eſt oblata: ſicut illa offerebat illis panibꝰ ꝓpoſitionis qui fiebant ex illa ſcḋm H.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a ¶ Nec vltimum. Quandoqꝫ tamen dicitur primus non reſpectu vltimi: vt extra de verb. ſigni. ioſeph. quod non vult.

¶ Ad hec callida. ¶ Hec eſt tertia pars queſtionis, in qua inducit plura argumenta, et finaliter cõcludit. Jo. de fan.

b ¶ Paſcit. Arg. bonũ ꝙ ibi dande ſunt decime ỽ grege vbi grex paſt⁹ eſt: ⁊ vbi concepit, non vbi moratꝛ. nã ⁊ boues dicuntur eſſe de illo fundo vbi laborant: non vbi moranꝛ: vt. ff. de fundo inſtru. l. cũ quidã. nam ſeruitus paſcendi pecora eſt predialis ſeruitus, cuꝫ vſus tñ prediȷ̃ conſiſtit ĩ paſtu pecoris: vt ff. de ſer. ruſt. predi. pecoris. ⁊ ꝙ ſit de foro illius vbi grex ſuas paſcitꝛ, ꝓbatur: qꝛ ibi põt conſtituere tugurium vel officinã: vt. ff. de ſer. ruſtic. predi. veluti. ſꝫ ratione tugurȷ̃ vel officine ſit quis de foro alteri⁹: vt. ff. de iud. heres. §. ȷ̃. hoc dicto ſequitur incõueniẽs: qꝛ eadem rõne dabunꝛ decie vbi grex parturit, et vbi fetus paſcitur. preterea coloni nõ dant decimas vbi laborãt dominis ſuis, ſed vbi recipiũt ſacramenta: vt. xvj. q. j. queſti.

Decie pecorũ vbi ſũt dande.

j. Co. ix. a.

Mat. x. b.

Scilꝫ perſonales.

c ¶ Sapere. ironice loquitꝛ, quaſi dicat. magna ſapientia eſt velle illꝺ qꝺ nõ potes: ſcꝫ de alieno viuere.

Pſal. lxxx.

d ¶ Pſalmũ. Jd eſt ſpiritualia.

e ¶ Tympanuꝫ. Jd eſt tẽporalia.

f ¶ De decimis. J. xvj. qõe. j. de decimis.

g ¶ Uultis ſinere. Sponte.

h ¶ Uel. Jd eſt ſaltem.

i ¶ Patiamini. Scꝫ coacte.

k ¶ Audiatis. Uerbum eſt Terentȷ̃: Qui dicit quod vult, audiet

pare vultis: nos ỽo vacuos ⁊ inanes dimittere q̃ritis? Jtẽ apl's Laborãtẽ agricolã pri⁹ opꝫ ſuſcipere de fructib⁹ ſuis vos aũt ecõuerſo q̃ritis. Nos ſum⁹ agricole laborãtes: vos primũ vultis ꝑcipere de fructibus nr̃is: immo nõ primũ: qꝛ nec vltimũ[a] nobꝭ relinquere vultis. A priorib⁹ eñ incipientes paulatim ſerpitis, et totũ vſurpare cõtenditis: vt pro vobis videaꝛ dictũ: Fruſtatim lupus comedit agnũ. Jtẽ. Quis vnqꝫ militat ſtipẽdiȷ̃s ſuis? q̇s paſcit[b] gregem, et de lacte eius nõ edit? Nos militamus: ⁊ vos ſtipẽdia noſtre militie vobis q̃ritis. Nos gregem paſcimus: et vos lac eius et lanam accipere vobis vultis. Sapere[c] eſt de alieno labore victũ querere: ſi ſapere eſt velle quod non poſſis.

Jtem dñs dixit diſcipulis ſuis: Jn quãcũqꝫ domũ ĩtraueritis, in eadẽ manete: edentes et bibẽtes que apud illos ſunt. Cum aũt intraueritis, primum dicite: Pax huic domui. Nos domũ hanc ingreſſi ſumus, et ei pacẽ obtulim⁹: vos aũt q̃ſi ocioſi alieno cibo paſci gaudetis. Uidete ne in vos vertaꝛ illud: Uide quid faciat ociũ et alienus cibus.

Jtem ꝓpheta Sumite pſalmũ[d], ⁊ date tympanũ. Jſti a nobis ſumũt pſalmum: ⁊ vos ab eis queritis tympanum[e].

Jtem Leo. iiij. De decimis[f] nõ tñ nobis, ſed etiã maioribus noſtris iuſto ordine viſum eſt plebibus tantum vbi ſacroſancta baptiſmata dantur, debere dari.

Quibus aũt plebibus debẽtur? an illis a quib⁹ baptiſma accipiunt: an ab aliȷ̃s? Nos eos baptizam⁹, et vos ab eis decimas ſumitis. Honeſta interpretatio eſt: vtinam inueniatis q̇ ſic ꝓ vobis interpretentur. Quia ergo nos rigamus populũ hũc, hymbrem doctrine ei miniſtrãtes, q̇ colimus eũ vomere p̃dicatiõis, corda ei⁹ ad fidẽ aperiẽtes ſi nõ vultis ſinere[g], vel[h] patiamini[i] nobis eũ fructificare: et qualia vobis fieri non vultis nobis inferre cauete: ne ſi ꝑgitis dicere que vultis, audiatis[k] que non vultis.

Ad hec callida et multiplici argumentatione iura noſtra auferre cõtenditis: ita vt ſi fides ỽbis adhiberetꝛ, non ỽba pro verbis, ſed res pro verbis reportaretis: ſed deo propitio ſi ỽba[l] dediſtis, verba recipietis. ¶ Arguitꝭ nos ꝙ ea que vobis debẽtur, ſurripere querimus: qꝛ noſtra ꝓſequimur. Sapienti[m] quidẽ ⁊ philoſophico ore prolata ſententia ſuũ proſequi, eſt ne aliena rapere: vnde ad vos hec ſententia manauit, niſi qꝛ tanto ardore noſtra concupiſcitis, vt vr̃a puretis vobis auferri, cum nos noſtra ꝯſequimur? vnde cũ cauſa noſtra debituꝫ finem ſortita fuerit, exclamabitis. Ah miſer, crucior tantũ bolum eſſe ereptum ex faucibus meis. Sed videte ne dãnum effuſi vnguenti in vobis recompenſare[n] queratis. Cõſtituiſtis vos plantatores vinearum foſſores agrorũ, trituratores arearum, rigatores camporum: et multa alia huiuſmodi officia vobis aſſumpſiſtis: ⁊ debita vobis obſequia a nobis ſubtrahi conqueſti eſtis. ſꝫ nõ negam⁹ qꝺ veſtrũ eſt. boui trituranti palee ⁊ tegumenta ſeruanꝛ. ſint hec vobis: ⁊ grana nobis relinquite. Paſtinatores[o] vineaꝝ foſſores agroꝝ, rigatores cã

¶ Caſus. Hic reſpondent actores ſupradictis allegationibus, rationes pro ſe multiplices inducendo et in ſumma concludunt ꝙ oblationes quotidiane debent perſolui illi eccleſie vbi quotidiana officia percipiuntur: decime vero prediorum priori eccleſie perſoluantur: comparantes ipſos reos muri, igni, et ſerpenti. et ad probãdum decimas priori eccleſie fore perſoluendas inducunt ca. xvj. qõne. j. ſi quis laicus. iiij. ps.

l ¶ Uerba. Res dare pro rebus, ꝓ verbis verba ſolemus.

m ¶ Sapiẽti. ironice loquitur.

n ¶ Recõpẽſare. Hoc eſt dicere: videte ne ita ꝯtriſtemini de illa amiſſione, ꝙ ꝓpter hec deteriora cõmittatis. ſ. ſuſpendatis vos: ſicut fecit Judas qui ita triſtabatur de effuſione vnguenti, de quo propoſuerat decimam partẽ furari: ſicut de aliȷ̃s rebus conſueuerat. vnde vt recõpẽſaret illud damnũ, vendidit dñm pro xxx. que ſunt decima pars trecentorum. tanti eñ potuiſſet vẽdi vnguẽtũ. ⁊ ad ſĩilitudinẽ Jude camerarȷ̃ ſemp furanꝛ decimã partẽ illorũ q̇ danꝛ dñis ſuis.

Judas q̃re ſe ſuſpendit.

Ad idẽ qꝺ le. ⁊ no. j. qõ. j. xpus.

o ¶ Paſtiatores. Paſtinare idẽ eſt qꝺ colere. ſic ponit Archi.

tur.ff.quod vi aut clam.l.ſemper.§.j.
a ¶ Recepta.i.ſi deberetis recipere aliquid,deberetis tm̄ mercedem recipere:vnde nō cōfiterentur q̄ aliquid recipere deberent.ex̄ de teſti.ex tenore.
b ¶ In ſinu. hec v̄ba habes ex̄ de iude.c.ſi iudeos.
c ¶ Vobis. Sic xxv.q.ij.ſic decet. ſimile.xi.q.iij.priuilegiū.c ex̄ de ſimo.quia.in ſi.
d ¶ Laicus. Ut xvi.q.j.ſi q̄s laic⁹.

eulc.minor.Sed q̄d ſi iurauit q̄ oēs exceptiones ,pponere: intra certū terminū: non videt̄ q̄ poſſit vnā poſt aliā ,pponere:vt ex̄ de excep.paſtoralis.Nā etiā q̄ vnā exceptionem ,pponere: ſi poſtmodū cū in illa ſuccubuit vult aliam ,pponere:dz hoc facere intra terminū prefixum:vt inſtitu.de excu.tu.§.qui autem. Ad hoc dico q̄ ſi alicui cōpeterent plures exceptiones q̄ nō ſunt ꝯtrarie: in eo caſu ſi intra prefixū terminum nō ,pponit oēs exceptiōes: ſi in vna ſuccubuit, nō audit̄ in altera et ſic intelligit̄ inſtit. de excu.tu.§. qui aūt. c ex̄ de except.paſtoralis.ſi aūt ſunt ꝯrie/vt ſi primo dixit ſe exēptū:tunc lʒ ſuccubuerit, nihilominus poſt tp̄s prefixum pōt aliā ,ppo nere:vt.C.de inoff.teſta.l.ꝯtra maiores.Sʒ in actionibus ita eſt dicēdū/q̄ ſi alicui competebāt plures actiones, c poterat eligere qua vellet agere: eligēdo vnam ſi i illa ſuccubuerit, nō poterit transire ad aliā: vt.ff.de tribu. qd̄ in heredē.§.eligere. Itē q̄ negat ſe aliq̄d debere:ſi vicat/ poteſt adhuc alia exceptiōe vti/ niſi in caſib⁹ a iure expreſſis: vt.ff. de regu.iur.nemo ex his. Nā ſi quis neget nūeratā pecuniā ſibi, ſi poſtmodū cōuict⁹ eſt/ c velit dicere ſe ſoluiſſe,non audiet: vt.C.de nō nu.pecu.in aut.cōtra q̄. et ita nō eſt inconueniens ſi de vna

Ad hec decimationes.

¶ Hec.q.diuidit̄ in xij.ptes. In pma querit̄ vtrū p̄ſcriptione tollant̄ decime:c pbat q̄ ſic p ca.ſeq. Scd̄a ibi Nūc autē. Tertia ibi:Unaq̄q;. quarta ibi:Qd̄ de libero. Quita ibi: Qr ergo. Sexta ibi: Oblatiōes. Septima ibi:Item q̄rit̄. Octaua ibi: Quib⁹ petā. Nona ibi: De obſeruatione. Decia ibi: Lugere. Undecima ibi: De mortuis. Duodecia ibi:De his aūt. Jo.de fan.

puer. vj.b.

¶ Caſus. Hic intitulat̄.ij.q.qua q̄ritur an p̄ſcriptione tpis ius pcipiendi decimas,c ius funerādi tollat̄. c rñdet q̄ ſic q̄dragenaria p̄ſcriptione vt.j.xvj.q.iiij.nolumus.olim tamē preſcriptio currebat tricēnalis: vt.j.c.j.c cōtinet hec qō duos articlos. Primus eſt circa ius decimādi:vt i hoc.§. Scd̄s circa ius funerādi:vt.j. eo.§.quō. Rñdet ergo rei in hoc primo articulo q̄ licʒ iure territorij prioꝝ ecclesie decime ſint perſoluēde,tñ a ſua actione excludit̄ prior ecclesia tricenaria vel quadragenaria preſcriptione. et ad hoc inducit ſeq.ca. Ad hec.i.contra hec: vel preter hec.

poꝝ,trituratores areaꝝ diurna mercede accepta ,puenientes fruct⁹ dñis reliquūt.Uos ergo recepta[a] mercede veſtri opis in quotidianis oblatiōibus et aliſs obſequiſs que pro ſpūalib⁹ q̄ a vobis accipiunt, quotidie deferunt̄: ,pueniētes fruct⁹ decimationū c primitiarum nobis relinquite.

Itē precepit dn̄s diſcipulis ſuis vt comederent c biberēt ea q̄ apd̄ auditores ſuos erāt ſʒ nō iuſſit eis vt dn̄os de domib⁹ ſuis eiſcerēt, c reb⁹ ſuis ſpoliarēt.nō facile inuenietis q̄ tales hoſpites libēter ſuſcipiat.Mus in pera,ignis in ſinu[b],ſerpēs i gremio,male ſuos remunerant hoſpites.Uñ in ,puerbiſs d̄r.Qui ſerpētē i ſinu ſuo nutrit,pcutiet̄ ab eo. Tales iueniatʒ vobis[c] hoſpites,q̄les nobis eē vultis. Nō ſufficit vobis edere c bibere q̄ in domo nr̄a ſūt,dū quotidia nos fruct⁹ oblationū pcipitʒ ex q̄b⁹ victū c veſtitū habeatʒ q̄b⁹ cū apl̄o debetis eē cōtēti ſʒ nō vultis,qr ei⁹ imitatores nō eſtis:ſʒ poti⁹ nos d̄ domo nr̄a expellere, c reb⁹ nr̄is nos penit⁹ expoliare ꝯtēditis,dū nec etiā eoꝝ decimatiōes nobis relinq̄re vultʒ.Ut aūt vniuerſal̄r oia colligant̄,cūcta q̄ ,p vobis iducta ſūt,ſiue de laborante agricola,ſiue de eo q̄ ſuis ſtipendiſs nō militat, ad hūc articulū deferim⁹, vt fructū vr̄i opis quē a deo recipe cōtenditis,in oblationibus c q̄tidianis obſequiſs iſtorū recipiatʒ:decimationes v̄o eoꝝ q̄ nobʒ debet̄,[d]tactas nobʒ relinq̄te:ne dū q̄ritis vſurpare qd̄ vr̄ʒ nō ē,iuſta aīaduerſiōe etiā illud cogamini amittē qd̄ vobis aliq̄ mō videbat̄ ꝯpetē

¶ Qr aūt he d̄cimatiōes nullo iure vobʒ debeant̄,facile ,pbabim⁹.d̄r ei i q̄dā cōcilio.Si q̄s laic⁹[d] vl̄ cleric⁹ ſiue vtriuſq; ſex⁹ pſona ,pprietatʒ ſue loca c c̄.ſicut i eodē cap.i cā monachoꝝ notata iueniunt̄. Si ergo laic⁹ vel cleric⁹ vel q̄libet pſona loca ſue ,ppuetatis vēdens aut donās, ,puētū decimationū ab eccl̄ia cui legitie aſſignat⁹ eſt, nullo mō poteſt abſtrahere:nec iſti de dioceſi ad dioceſim trāſeuntes,decimas ſuoꝝ p̄dioꝝ,q̄ intra terminos nr̄e parochie ꝯtinent̄, nobis auferre poſſunt. Quātum em̄ ad ius percipiēdarū decimarum attinet, idem eſt poſſeſſorem de dioceſi ad dioceſim trāſire, quod poſſeſſionem de dioceſano ad dioceſanum transferre.

¶ Queſtio.ij.

Ad hec †decimatiōes iſte etſi iure vobis debētur (vt aſſeritʒ[e]) tñ tricennalis[f] obiectio

exceptione tranſit ad ꝯriam.ſic.xxiij.q.j.quiſquis.ex̄ de teſti.ex tenore.ſic ex̄ de excep.cum venerabilis.

e ¶ Ut aſſeritis. Hic de vna exceptione tranſitur ad aliam. Si q̄s em̄ ſuccubuerit in vna exceptiōe,trāſire ad aliā pōt:et etiā ad cōtrariā trāſire pōt: vt ex̄ de preſcrip.auditis.ff.de excep.nemo.ſil̄r de vna actione pōt tranſire ad contrariā qui in vna ſuccubuit: vt ex̄ de iudi.examinata,c,C,de inoffi,teſt,cōtra maiores,c,ff,de

f ¶ Tricēnalis. Hic tacite annectit ſecūdā q̄ōnē:ſcilʒ an ius decimarū,vel etiā ius funerandi poſſit p̄ſcribi. Et ē expeditū q̄ ius.i.libertas nō dādi decimas a clerico noie eccl̄ie ſue pōt preſcribi: vt ꝯ ep̄m: vt ex̄ de preſcrip.de quarta. Itē vna eccl̄ia pōt p̄ſcribere decimas intra parochiā alterius eccl̄ie: vt ex̄ de preſcrip.ad aures,ſil̄r ius funerādi p̄ſcribitur ſm leges: vt.C.de reli.

Actiones plures habēs,an vna electa perdat alias.

† Adde an hoc ſit indiſtincte verū p Cy.l.i.C.edita.c ibi etiā Bal.C.de edē.

‡ Adde q̄ hec dictio ad hec, aduerbialr et ꝯtinuatiue ponit̄. idē l.l.j.§. ad hec C.d annu.excep.

Decime an poſſint preſcribi.